

Korrekt kledd i kulden

Det er ikke bare tobeinte som må ha riktig bekledning i kulden. Det må også familiens hund.

Enkelte hunderaser, som norsk elghund, Samoyed, husky og malamuter tåler kulde godt. Mens små, korthårete varianter som chihuahua og hunder med lite underhudsfett, som greyhound, tåler kulde dårlig.

– De vanligste familiehundene, som for eksempel labrador retriever vil havne i en mellomkategori med hensyn til kuldetoleranse. Raser som tåler kulde dårlig bør kles på når det er kaldt, sier veterinær Camilla Hvidsten Lilleholt.

Hun gjenforteller en huskeregel som Arleigh Reynolds, veterinær ved Cornell universitet, har laget:

– Dersom man selv komfortabelt kan løpe ute i joggebukse og uten ansiktsmaske, vil de fleste familiehunder i mellomkategoriene fint kunne være med på turen. Er det så kaldt at man behøver en ansiktsmaske for selv å være komfortabel, risikerer man at hunden utvikler frostskafer.

Men det er ikke en voldsom garderobe med ulike antrekk hunden trenger. Når det er veldig kaldt er det lurt å utstyre hunden med sokker, som beskytter potene mot skader og isklumper i pelsen mellom tredeputene.

Å fryse. Når man fryser og skjelver, er det fordi hjernen har fått beskjed om at temperaturen i kroppen er under det normale. Da trekker blodårer som leder varme ut til kroppens overflate seg sammen. Skjelvingen øker kroppens forbrenning og den totale varmeproduksjonen.

– I tillegg til å øke forbrenningen i

musklene vil beskjedene fra hjernen øke forbrenningen i resten av kroppen ved å sette i gang en stressreaksjon, med frisettning av stresshormoner og hormoner som tyroksin. Hundens adferd reduserer også varmetapet. Hunder som er vant til å klare seg i kulden vil krølle seg opp i små baller for å redusere overflatearealet og dermed varmetapet. Dessuten vil de plassere snuten under halen, slik at luften de puster inn blir varmet opp, forteller veterinæren.

Dersom hundens temperatur til tross for dette fortsetter å falle utvikles hypotermi. Hypotermi er en tilstand som oppstår når kroppen ikke lenger klarer å holde temperaturen innenfor normalområdet, som for en hund er fra 38 til 39,2 grader.

– Når kroppstemperaturen faller påvirkes mange av kroppens funksjoner og indre organer. Ved alvorlig eller langvarig hypotermi vil pulsen synke og det er fare for hjertearytmier og hjertestans. Respirasjonen vil være nedsatt. Hunden blir slapp, ukoordinert og kan kollapse. Eksponering for kulde kan også gi utvikling av koldbrann. Det er spesielt lag

Berner sennenhunden Bobo klarer seg fint i snøen.

FOTO: TOMM W. CHRISTIANSEN

hale, ører og skrotum som er utsatt, forklarer dyrlegen videre.

Kritisk temperatur. Alle hunder har en nedre kritisk temperatur (NKT). Da blir temperaturforskjellen mellom dyret og omgivelsene så store at dyrets egne mekanismer for å regulere varmen ikke lenger er nok til å holde kroppstemperaturen konstant. Da må hunden øke energiomsetningen. Hos en gjennomsnittshund er NKT på cirka 20 grader. En husky har imidlertid en NKT på cirka 0 grader, og vil ikke begynne å bruke ekstra energi før temperaturen synker under frysepunktet. Enkelte forsøk på hunderasen Inuitt sled dog, viser en NKT på minus 25 grader.

– Trekkhunder, eller polarhunder, har derfor den beste kuldetoleransen. De har et tykt lag med dekkhår som beskytter mot vind og vann, og et tykt lag

med underpels som virker isolerende. Slike hunder kan overleve minus 50 grader uten problem. Dette krever imidlertid store mengder energi, så hundene føres med høyt fettinnhold i forhold til karbohydrater for å klare å få i seg tilstrekkelig med energi. I tillegg tilpasser de seg ved å krølle seg sammen til små baller for å minske varmetapet og utstyres med underlag og klær som gjør det mulig for dem å holde varmen når de ikke er i aktivitet, forklarer Hvidsten Lilleholt.

På grunn av den ekstreme evnen til kuldetilpasning kan disse hundene ved temperaturer omkring nullpunktet faktisk bli overopphetet dersom de løper lange avstander på en solfylt dag.

På med sokker. – Skal man la hunden være inne hvis den viser tegn til å ikke ville ut?

– Dersom hunden ikke vil ut når det

er kaldt er dette sannsynligvis en hundetype som tåler kulden dårlig. Man bør da legge til rette for at hunden i det minste skal kunne komme seg ut for å gå på do. Dersom hunden unngår å si ifra når den vil ut på do når det er kaldt tar man den ut til fastsatte tider – morgentid, kveld og to ganger i mellom. Det kan være lurt å gjøre bort snøen der man vil at hunden skal gjøre sitt fornuddne. For at hunden skal trives med kulden bør man også ta på sokker og klær dersom den tydelig viser tegn til at kulden er ubehagelig. Dersom dette er en type hund som normalt sett burde tåle kulde relativt bra bør man også tenke på at den kan lide av sykdommer som gjør det vanskelig for den å tilpasse seg kulden og ta den med til dyrlege, svarer veterinæren.

– Hvilken del av hunden, aldersgruppe og rase er mest utsatt i kulden?

– Korthårete, små og kortbeinte raser er utsatt i kulden. Valper under seks

måneder, og gamle og giktiske hunder. Sykdommer som diabetes mellitus, hjertesykdom, hormonforstyrrelser og nyresvikt gjør hunder utsatt for kulde. Det samme gjelder hunder som er undervektige, eller som normalt har lite underhudsfett. Våte hunder blir lettere nedkjølt. Hunder med pels som klumper seg lett i snø, for eksempel en pudel, blir nedkjølt når snøen smelter og hunden blir våt. Hunder som har dårlig pelskvalitet er også utsatt i kulden, forteller hun.

KONTAKT OSS

Har du dyrespørsmål du ønsker å få svar på i denne spalten eller bilder av deg og kjæledyret ditt, skriv til

dyrlegene@agderposten.no

Husk navn både på kjæledyret og deg!

Solveig Knagenhjelm

Camilla Lilleholt

SPØR DYRLEGEN

Hei! Valpen jeg har tenkt å kjøpe ble i dag kontrollert av veterinær. De sier den var fin bortsett fra et lite brokk. Dette var på grunn av klippingen av navlestrengen sa de og derfor ikke farlig. Er brokket farlig?

Dette du beskriver høres ut som navlebrokk. Små brokk vil som regel ikke utgjøre noen fare, men dersom brokket er stort nok til at tarminnhold kan skli gjennom og klemmes fast, utgjør dette en fare. Dyrleger vil derfor forsøke å beskrive brokket etter størrelse, antatt innhold og om innholdet lar seg plassere tilbake i bukholten. Dersom det er et lite brokk og innholdet lar seg flytte inn igjen i buken kan et forsiktig trykk dytte tilbake innholdet. Dersom dette gjøres daglig vil man hos unge valper kunne oppnå at brokket lukker seg. Det skal også sies at navlebrokk er arvelig og dette må tas hensyn til ved avl.

Hei! Jeg har en hund som er engstelig på nyttårsaften, men jeg lurer på hva jeg skal gjøre, for det er vel slik at de blir verre av å medisineres? Har hørt at de blir lammet i kroppen og angsten kan forverres til neste år?

Hei! Det du lurer på er det mange som har spurt oss om. Det finnes medisiner som det er anbefalt å behandle hunder med angst for nyttårsraketter med. Disse virker ikke så «lammede», det vil si at hunden ikke blir så slapp som med de medisinerne som var vanligere før. De medisinerne som anbefales virker mer direkte på angsten og beroliger hunden, uten å gjøre hunden like sløv som tidligere. Når angsten behandles mer direkte vil medisineringen faktisk være med på å dempe en forverring av angstutviklingen fra år til år. Ta kontakt med oss på Agder Dyrreklisikk i mellomdagene, så skal vi fortsatt rekke å hjelpe hunden din før nyttår!

Hilsen Solveig

Hilsen dyrlege
Camilla Hvidsten Lilleholt

FAKTA

Hunder i kulden

- Ta hensyn til hva slags hund du har. Hunder som tåler kulde dårlig skal man kle på straks det blir kaldt.
- Tilpass aktivitet etter type hund.
- Potesokker er en god idé i vinterkulda når man skal ut på tur.
- Dersom hunden utsettes for saltede veier, bør potene vaskes og tørkes godt.
- Ikke la håret mellom tredeputene bli for langt, slik at det

dannes isklumper

- Hold klørne korte. Dette vil hjelpe fremkommeligheten på glatt føre og forebygge skader.
- Dersom hunden begynner å vise tydelige tegn på å bli nedkjølt mens man er på tur ved å bli urolig, kvine, skjelve eller lete etter steder å unngå kulden bør man komme seg hjem fortst mulig. Har man en liten nok hund er det lurt å bære den inn til kroppen.